

**ТАРИФООУТВОРЕННЯ
НА ПОСЛУГИ ТРАНСПОРТУВАННЯ ГАЗУ В УКРАЇНІ**
Коротя Мирослав

Східноєвропейський національний університет ім. Лесі Українки, м. Луцьк

З метою адаптації до вимог законодавства ЄС, з урахуванням практики тарифоутворення в країнах Європейського Союзу та на виконання вимог Закону України «Про ринок природного газу» Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг було прийнято Методику визначення та розрахунку тарифів на послуги транспортування природного газу для точок входу і точок виходу на основі багаторічного стимулюючого регулювання та забезпечення отримання необхідного доходу та прибутку на регуляторну базу активів і дотримання

регуляторної бази активів та регуляторної норми доходу.

Відповідно до статті 4 ЗУ «Про ринок природного газу» до компетенції Регулятора на ринку природного газу належить, встановлення тарифів на послуги транспортування природного газу відповідно до методології визначення тарифів та відповідно до статті 17 Закону України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг» до повноважень Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (далі – НКРЕКП) належить, встановлення тарифів на товари (послуги) суб'єктів природних монополій. Статтями 23 та 39 Закону України «Про ринок природного газу» визначено вимоги про відокремлення і незалежність оператора газотранспортної системи та оператора газорозподільної системи.

В свою чергу, для виконання зобов'язань України за Договором про заснування Енергетичного Співтовариства та Угодою про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та ЄС з іншої, було прийнято Закон «Про ринок природного газу». Його спрямовано на імплементацію актів законодавства Енергетичного Співтовариства у сфері енергетики, а саме: Директиви 2009/73/ЄС про спільні правила внутрішнього ринку природного газу; Регламенту (ЄС) 715/2009 [6]; Директиви 2004/67/ЄС [2].

В Законі України «Про ринок природного газу» зазначено, що: доступ – право користування потужністю об'єкта газової інфраструктури; потужність – максимально допустиме перетікання обсягу природного газу, виражене в одиницях енергії до одиниці часу; розподіл потужності – надання,

встановлення умов та порядку реалізації об'єкта газової інфраструктури.

Від так, здійснення оплати вартості послуг оператора газотранспортної системи та оператора газорозподільної системи споживачем, як плати за потужність, передбачено Законом України «Про ринок природного газу» [4]. В Кодексі газорозподільних систем, затвердженого постановою НКРЕКП визначено, що розрахунки споживача за договором розподілу природного газу здійснюється за тарифом, встановленим Регулятором для відповідного Оператора ГРМ, виходячи з величини приєднаної потужності об'єкта споживача [10]. Таким чином, механізм введення плати за потужність, є безпосередньою вимогою Закону України «Про ринок природного газу» та Енергетичного співтовариства, який створює підґрунтя для більш виважених підходів при замовленні/бронюванні потужностей, а також дозволяє забезпечити рівномірне надходження коштів за послуги Оператора ГРМ.

З метою адаптації до вимог законодавства ЄС, з урахуванням практики тарифоутворення країн ЄС та на виконання вимог Закону України «Про ринок природного газу» та на виконання пункту 10 та пункту 22 Плану заходів щодо реформування газового сектору, затвердженого розпорядженням КМУ від 25 березня 2015 р. № 375-р, НКРЕКП було розроблено та затверджено державну реєстрацію Методології формування тарифів на послуги транспортування та розподілу природного газу [4].

З метою соціального захисту побутових споживачів та полегшення адаптації споживачів до нових умов оплати за послуги розподілу природного газу як плати за потужність, постановою НКРЕКП від 10.03.2017 № 266 були внесені зміни до вище зазначеної Методики. Зазначені зміни передбачають встановлення тарифів на послуги розподілу природного газу для побутових та не побутових споживачів, шляхом застосування коефіцієнтів розподілу тарифної виручки при визначенні тарифу та планованої річної тарифної виручки суб'єкта господарювання з розподілу природного газу на планований період відповідно до категорії замовника послуг розподілу природного газу: побутові та непобутові споживачі. Такі коефіцієнти застосовуватимуться поетапно протягом трьох років до встановлення однакового рівня тарифів для побутових та непобутових споживачів.

1. Директива 2004/67/ЕС про заходи із забезпечення безпеки постачання природного газу [Електронний ресурс]. – 2004. – Режим доступу до ресурсу: <http://enref.org/docs/dyrektyva-2004-67-es-pro-zahody-iz-zabezpechennya-bezpeky-postachannya-pryrodnoho-hazu/>.

2. Закон України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг» [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1540-19>.

3. Закон України «Про ринок природного газу» [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/329-19>.

4. РЕГЛАМЕНТ (ЄС) № 715/2009 ЄВРОПЕЙСЬКОГО ПАРЛАМЕНТУ ТА РАДИ [Електронний ресурс]. – 2009. – Режим доступу до ресурсу: mre.kmu.gov.ua/minugol/doccatalog/document?id=245023095.

5. Павлов К.В. Особливості конкурентних відносин на регіональних ринках нерухомості / К.В. Павлов, О.М. Стрішенець //Науковий вісник Ужгородського університету. Серія “Економіка”. Збірник наукових праць. Випуск 1 (47). Том 2. / Ужгород, 2016. – С. 35-38.

6. Павлов К.В. Регулювання інвестиційно-житлових відносин в Україні. – Монографія. – Рівне: НУВГП, 2013. – 2013. – 250 с.